

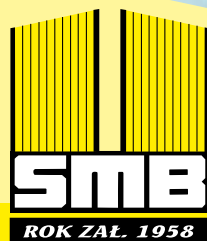
Walne Zgromadzenie 2017

Kolejna inwestycja

Drzewa na osiedlach

Tu mieszkam

CZASOPISMO SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ BUDOWLANI NR (1) 71 kwiecień 2017

ROK ZAŁ. 1958

*Z okazji Świąt
Zmartwychwstania Pańskiego
składamy naszym
Mieszkańcom
najserdeczniejsze życzenia
spokoju, radości,
miłych spotkań
w gronie rodziny i przyjaciół
oraz nadziei w życiu
i wiary w dobro*

*Rada Nadzorcza,
Zarząd wraz
z pracownikami SMB*

- Spotkania z mieszkańcami 3
- Walne Zgromadzenie 2017 3
- Realizacja budżetu w 2016 roku 4
- Aplikacja mobilna – gdzie jest dostępna 7
- Mieszkańcy nas znowu oceniają 8
- Nareszcie ruszyła budowa przy ulicy Słowiańskiej 9
- Kolejna inwestycja..... 10
- Regulamin rozliczeń kosztów 12
- Zmiany w ankietach remontowych 14
- Remonty zdecydowanie mniej „lubiane”
ale przynoszące same korzyści 14
- Wiosenne porządki 15
- Drzewa na osiedlach 17
- Wentylacja grawitacyjna w budynkach mieszkalnych 17
- Ubezpieczenia przy czynszu 19
- Jaki jest stan finansowy budynku w którym mieszkam? 20
- Ceny transakcyjne lokali mieszkalnych w naszych zasobach 26
- Odpowiadamy na pytania 27
- Wielkanocne ciekawostki..... 28
- 10 lat Kawiarni Literackiej w „Modraczku” 30
- Propozycje „Modraczka” 30

Rafał Jaroch

Od 3 do 5 kwietnia odbyły się trzy spotkania mieszkańców poszczególnych osiedli z Zarządem Spółdzielni.

Spotkania te stały się już tradycją, kontynuowaną od kilku lat. Stwarzają one możliwość podejmowania nieograniczonej liczby tematów, które ze względu na specyfikę i ustawowe ramy, mają nikłą szansę być szerzej omówione w trakcie Walnego Zgromadzenia.

Informacja o spotkaniach pojawiła się na klatkach schodowych na tydzień przed ich rozpoczęciem. Ze względów wydawniczych niniejszy nakład „Tu Mieszkam” został „zamknięty” przed omawianymi spotkaniami. Szersza relacja z nich zostanie podana do wiadomości na stronie internetowej Spółdzielni www.smbudowlani.pl.

Walne Zgromadzenie 2017

Rafał Jaroch

Walne Zgromadzenie 2017 odbędzie się w dniach 8, 9 i 10 maja. Zebrania odbędą się w tych samych miejscach, co w zeszłym roku:

- 8 maja – „Centrum” – Aula UKW (dawne Technikum Kolejowe), ul. Kopernika 1;
- 9 maja – „Na Skarpie” – Zespół Szkół nr 19, ul. Grzymały-Siedleckiego 11;
- 10 maja – „Na Wyżynach” – Szkoła Podstawowa nr 38, ul. Węgierska 11.

Jednym z punktów porządku obrad będą wybory do Rad Osiedli. Temat ten z pewnością zdominuje obrady.

Kandydaci ubiegać się będą łącznie o 17 mandatów, tj.:

- Rada Osiedla „Centrum” – 5 mandatów;
- Rada Osiedla „Na Skarpie” – 6 mandatów;
- Rada Osiedla „Na Wyżynach” – 6 mandatów;

Ponieważ wielu z Państwa wybory będą szczególnie interesowały, przedsta-

wiamy pokrótce związane z nimi wybrane przepisy obowiązującego Statutu. Oto one:

§ 64 ust. 6. Zgłoszenie kandydatur na członków Rady Nadzorczej i na członków Rady Osiedla odbywa się pisemnie w terminie najpóźniej na 15 dni przed posiedzeniem pierwszej części Walnego Zgromadzenia i winno zawierać:

- 1) imię, nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL kandydata;
- 2) listę co najmniej 10 członków Spółdzielni popierających kandydata, zawierającą imiona i nazwiska, adresy zamieszkania, numery PESEL i podpisy tych osób;
- 3) pisemną zgodę na kandydowanie;
- 4) oświadczenie kandydata dotyczące przynależności do Spółdzielni, posiadania biernego prawa wyborczego, liczby kadencji w Radzie Nadzorczej w przypadku kandydatów na członków

Rady Nadzorczej lub liczby kadencji w Radzie Osiedla w przypadku kandydatów do Rady Osiedla, potwierdzenie niezatrudnienia w Spółdzielni oraz nieprowadzenia interesów konkurencyjnych wobec Spółdzielni, określonych w ust. 6^{III}, w tym także zasiadania w organach podmiotów gospodarczych współpracujących ze Spółdzielnią;

- 5) zgodę kandydata na przetwarzanie jego danych osobowych dla potrzeb wyborów do Rady Nadzorczej lub Rady Osiedla;
- 6) pozostałe informacje o kandydacie określone w §70 ust. 6.

ust. 6^I. Zgłoszenie może zawierać także CV kandydata. W przypadku złożenia CV przez kandydata, członkowie Spółdzielni mają możliwość zapoznania się z jego treścią w siedzibie Spółdzielni lub w biurach administracji osiedli co najmniej na 14 dni przed terminem pierwszej części Walnego Zgromadzenia.

ust. 6^{II}. Wzory dokumentów wymienionych w ust. 6 i 6^I określa Zarząd i zamieszcza do pobrania na stronie internetowej Spółdzielni co najmniej na 21 dni przed terminem pierwszej części Walnego Zgromadzenia. W tym samym terminie ww. wzory dokumentów są do odbioru w siedzibie Spółdzielni i biurze administracji osiedla.

ust. 6^{III}. Pod pojęciem interesów konkurencyjnych należy rozumieć przede wszystkim przypadki, w których:

- 1) podmiot prowadzi działalność konkurencyjną w stosunku do działalności Spółdzielni, np. zabiega o te same tereny inwestycyjne, wynajmuje na tym samym terenie lokale użytkowe, negocjuje warunki umów z tymi samymi

- 2) podmiot zawarł ze Spółdzielnią umowę o świadczenie usług lub dostawy.

ust. 7. Kandydat na członka Rady Osiedla pomimo posiadania kilku praw do lokali na terenie działania wszystkich Rad Osiedli może kandydować tylko do jednej Rady Osiedla.

§ 70 ust. 2^I. Liczba mandatów do Rad Osiedli powinna wynikać z liczby członków Spółdzielni wg stanu na dzień 01 stycznia roku, w którym odbywać się będą wybory do Rady Osiedla przy zachowaniu zasady, że jeden członek Rady Osiedla przypada na 700 członków Spółdzielni, przy czym liczba mandatów nie może być mniejsza niż 5, z zastrzeżeniem ust. 15^{II}.

ust. 6. Kandydaci na członków Rady Nadzorczej lub Rady Osiedla mogą prowadzić kampanię wyborczą przed obradami Walnego Zgromadzenia i mogą być obecni na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Spółdzielni mogą kandydatom zadawać pytania. Prezentacji kandydatów w trakcie obrad Walnego Zgromadzenia dokonuje przewodniczący danej części Walnego Zgromadzenia poprzez przeczytanie informacji o kandydatach opracowanej przez Zarząd na podstawie złożonych przez kandydatów dokumentów. Informacja, o której mowa powyżej musi zawierać:

- 1) imię i nazwisko kandydata oraz ulica i numer budynku, w którym znajduje się lokal, z którego wynika członkostwo kandydata;
- 2) wykształcenie i/lub zawód;
- 3) oświadczenie o ilości kadencji w Radzie Nadzorczej w przypadku kandydatów do Rady Nadzorczej lub ilości kadencji w Radzie Osiedla w przypadku

Walne Zgromadzenie 2017

kandydatów do Rady Osiedla oraz lat, w których trwały kadencje.

ust. 7. Informacja, o której mowa w ust. 6 może zawierać także:

- 1) dane o posiadanych przez kandydata uprawnieniach, licencjach, kwalifikacjach, dyplomach, ukończonych kursach itp.
- 2) informacje o przynależności do różnego rodzaju organizacji;
- 3) dane o zainteresowaniach kandydata.

ust. 15. W przypadku takiej samej ilości głosów uzyskanych przez kilku kandydatów, w skład Rady Nadzorczej lub Rady Osiedla wchodzi wszyscy ci kandydaci nawet, jeżeli z wyliczeń wynikać będzie, że jeden członek Rady Nadzorczej lub Rady Osiedla reprezentować będzie mniej niż 700 członków Spółdzielni.

Ewentualne pytania na temat Walnego Zgromadzenia, wyborów do Rady Osiedla itp. prosimy wysyłać na adres e-mail:

sprawysamorzadowe@smbudowlani.pl

REALIZACJA BUDŻETU W 2016 ROKU

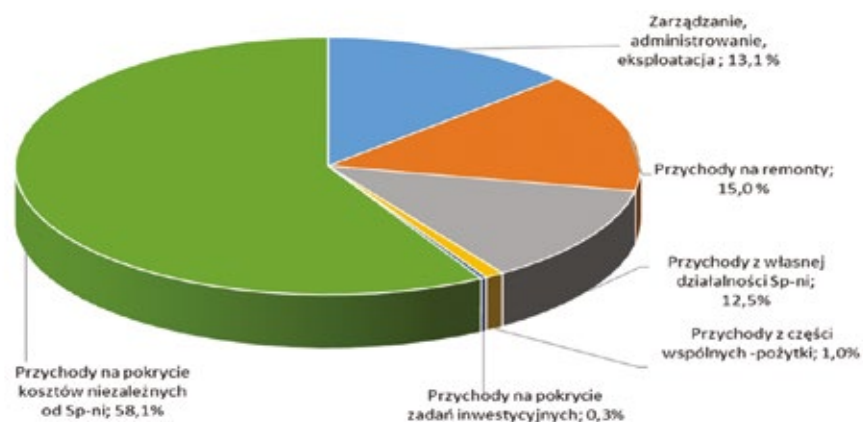
Lucyna Żebrowska

Styczeń, luty, marzec to dla Spółdzielni miesiące, w których oprócz codziennej pracy wykonuje się wiele analiz, sprawozdań, ocen i podsumowań minionego roku. Poniżej przedstawiamy Państwu wyniki działalności Spółdzielni za 2016 rok.

Wartość przychodów ogółem w Spółdzielni, w tym na pokrycie dostaw energii i usług komunalnych, wyniosła 72 365 tys. zł, co stanowi 104 % planu.

Przychody uzyskane bez dostaw energii i usług komunalnych ogółem wyniosły 30 306 tys. zł, co stanowi 99 % planu.

Strukturę przychodów ogółem w Spółdzielni w 2016 roku przedstawia poniższy wykres.

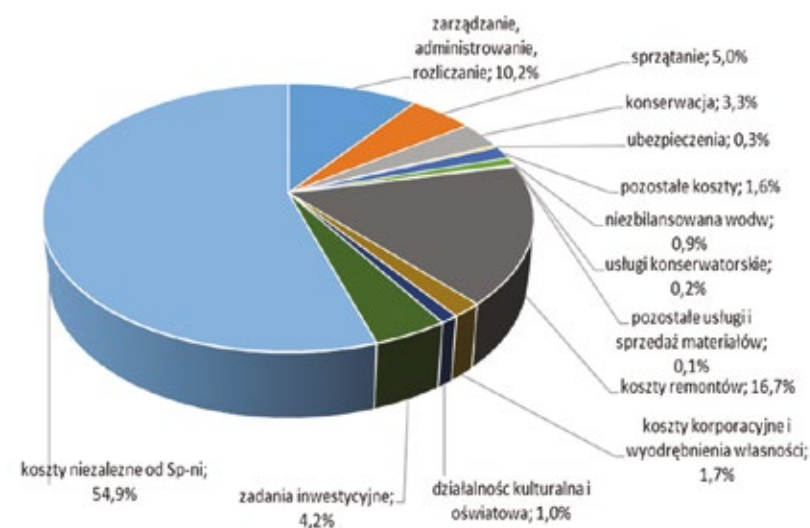

Koszty ogółem w Spółdzielni poniesione w 2016 roku wyniosły 66 163 tys. zł, co stanowi 96,7 % planu.

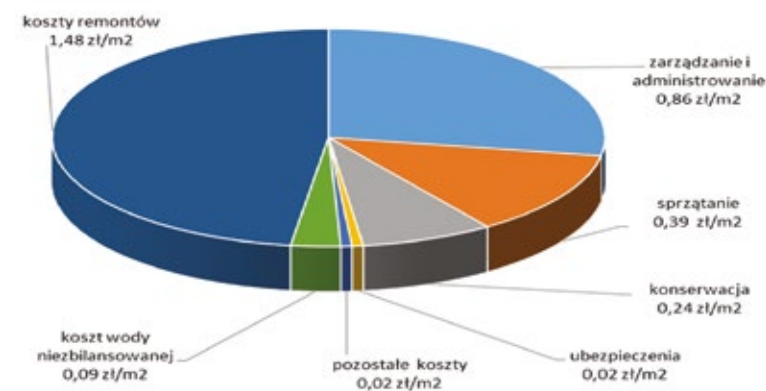
Koszty oraz wydatki poniesione przez Spółdzielnię bez dostaw energii i usług komunalnych wyniosły 29 864 tys. zł, stanowi to 100 % planu.

W ramach kosztów zależnych od Spółdzielni koszty utrzymania nieruchomości stanowią 47,8 %; koszty wykonanych remontów na nieruchomościach 36,9 %; zadania inwestycyjne stanowią 9,2 %; koszty korporacyjnego funkcjonowania Spółdzielni i wyodrębniania lokali 3,7 % ,a oraz koszty działalności kulturalnej, oświatowej i statutowej stanowią 2,3 % kosztów zależnych.

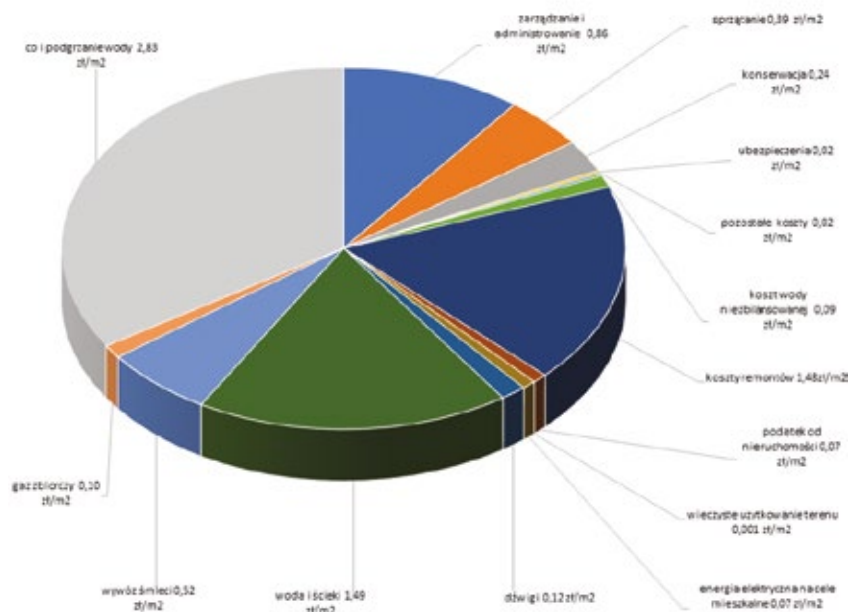
Poniższy wykres przedstawia jak kształtuje się struktura kosztów ogółem.

Poniżej wykres przedstawia średnie jednostkowe koszty zależne od Spółdzielni dla lokali mieszkalnych w 2016 r.

Średnie jednostkowe koszty utrzymania nieruchomości mieszkalnych w Spółdzielni w 2016 roku.

Główne remonty wykonane w 2016 roku w częściach wspólnych budynków mieszkalnych	w tys. zł
Remont klatek schodowych, portali i piwnic	1 933
Wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej	882
Remonty balkonów	863
Wymiana instalacji elektrycznych	798
Prace ociepleniowe	602
Remont pionów pożarowych	591
Remont dróg i ciągów komunikacyjnych, miejsca postojowe	532
Remonty dachów	458
Place zabaw	279
Ogrodzenia	186
Remont terenów zielonych	133
Wymiana, legalizacja wodomierzy i podzielników kosztów na elektroniczne	143
Wymiana okien, drzwi i zadaszeń	133

Oprócz wymienionych remontów poniesiono nakłady między innymi na: usuwanie dewastacji, remonty pionów wentylacyjnych, usuwanie przecieków i awarii oraz niezbędne prace wymagane prawem budowlanym lub zapobiegające pogorszeniu stanu technicznego budynków.

W 2016 roku Spółdzielnia uzyskała następujące wyniki finansowe:

- Wynik w zakresie eksploatacji i utrzymania części wspólnych nieruchomości przypadających na lokale ze spółdzielczymi prawami oraz będących własnością odrębną - 1 867 tys. zł
 - Wynik dotyczący dodatkowej działalności gospodarczej Spółdzielni + 4 759 tys. zł z czego część przypada na:
 - pokrycie podatku dochodowego 722 tys. zł
 - pokrycie kosztów wyodrębniania własności lokali i jej przenoszenia na rzecz posiadaczy spółdzielczych praw do lokali oraz działalność korporacyjną, działalność kulturalno-oświatową i społeczną 1 713 tys. zł
 - utrzymanie terenów niezabudowanych na spółdzielczych osiedlach 645 tys. zł
 - **zysk netto 1 679 tys. zł**
 - Nadwyżka w zakresie usług komunalnych do rozliczenia z użytkownikami + 4 742 tys. zł
 - Nadwyżka dotycząca działalności remontowej zasobów mieszkaniowych + 11 725 tys. zł
- Na dofinansowanie dla członków spółdzielni w 2016 roku planuje się z zysku przeznaczyć około 0,32 zł/m² powierzchni mieszkania. Pozostała kwota zysku pochodząca z obrotu mieniem Spółdzielni winna trafić na fundusz zasobowy.

Sławomir Krajewski

Aplikacja mobilna – gdzie jest dostępna

Drodzy mieszkańcy, pod koniec roku oddaliśmy w Państwa ręce aplikację mobilną, dzięki której zyskali Państwo jeszcze lepszy kontakt ze Spółdzielnią. Aplikacja jest aktualnie dostępna na urządzeniach z systemem Android (zarówno telefony, jak i tablety).

Aby ją zainstalować, należy w aplikacji SklepPlay wpisać hasło 'budowlani', w wynikach wyszukiwania wybrać pozycję z logo naszej Spółdzielni, a następnie nacisnąć 'Zainstaluj'. Po paru chwilach aplikacja znajdzie się na Państwa urządzeniu (wcześniej należy mieć oczywiście połączenie z Internetem i aktywowane konto Google). Można również na telefonie lub tablecie w przeglądarce wpisać następujący adres:

<http://bit.ly/smbapk1>

Jeżeli potrzebują Państwo pomocy przy instalacji aplikacji, to zapraszamy we wtorki między 16.00 a 17.30 na konsultacje komputerowe prowadzone w Domu Kultury Modraczek, chętnie pomożemy zarówno w tej jak i innych sprawach.

Przypominamy, że aby móc w pełni korzystać ze wszystkich funkcji aplikacji, w szczególności mieć wgląd w swoje konto, historię opłat, zgłaszać awarie itp., należy uzyskać 'login' i 'hasło' do systemu e-usługi. Niniejsze dane mogą Państwo otrzymać w Biurze Obsługi Klienta lub w swojej administracji.

Mamy nadzieję, że aplikacja okaże się dla Państwa użytecznym narzędziem, jeśli natomiast mają Państwo jakieś uwagi lub sugestie, związane z rozwojem aplikacji lub dodaniem kolejnych funkcji, to bardzo prosimy o przekazanie ich na adres aplikacja@smbudowlani.pl. Mamy również nadzieję, że już niedługo uda się oddać do Państwa dyspozycji wersje aplikacji na system iOS oraz Windows. Życzymy miłego użytkowania.

Andrzej Dąbrowski

Jak co roku, w pierwszym „TU MIESZKAM” wydanym w nowym roku, jeden artykuł poświęcamy Państwa opiniom na temat działania Spółdzielni. Podobnie jak w 2015 roku, ankieta została dołączona do losowo wybranych egzemplarzy grudniowego wydania „Tu Mieszkam” oraz wyłożona w administracjach osiedli, przy kasie w biurze obsługi mieszkańców oraz „Modraczku”, tj. w miejscach gdzie odwiedzają nas mieszkańcy.

Ta modyfikacja poprawiła skuteczność poszukiwania Państwa ocen, gdyż wróciło do nas 96 ankiet (w tym tylko jedna niewypełniona). Dla przypomnienia podajemy ilości z poprzednich lat. W 2014 z dostarczonych 500 ankiet wróciło 70 (14%), natomiast w 2015 roku z 502 ankiet wróciło tylko 21 (4%) z tego jedna niewypełniona.

Można więc przyjąć, że znowu zostaliśmy ocenieni przez prawie 1% użytkowników mieszkań, czyli uzyskaliśmy „próbkę reprezentatywną”. Ogólną ocenę, często subiektywną, lecz wyrażającą zadowolenie z naszej pracy, co oddaje odpowiedź na pierwsze pytanie:

1. Jak Pan/i ocenia działalność Spółdzielni w okresie mijającego roku w stosunku do okresu poprzedniego? Odpowiedziano:

zdecydowanie lepsza	21 (3)
lepsza	35 (8)
bez zmian	31 (7)
gorsza	1 (1)
zdecydowanie gorsza	0 (0)

*w nawiasach liczba odpowiedzi z 2015 roku

Bardziej uważni czytelnicy prawidłowo zauważyli, że suma nie równa się 95. Po prostu 7 osób nie zaznaczyło żadnej z opcji.

Naszą pracę w 2015 roku jako lepszą lub zdecydowanie lepszą postrzegało dokładnie 11 osób tj. mniej więcej połowa osób, które udzieliły odpowiedzi. W 2016 roku pozytywnych jest 63% udzielonych odpowiedzi i tylko jedna osoba uważa, że obniżyliśmy standard obsługi.

Można uznać, że w Spółdzielni mieszkają osoby zadowolone z jej obsługi. Oprócz oceny subiektywnej zbieramy w ankiecie informacje mierzalne, pozwalające sprawdzić, czy organizacja pracy oraz wyposażenie umożliwiają właściwą obsługę. Służą temu dwa pytania. Na pierwsze z nich dotyczące czasu oczekiwania na podjęcie rozmowy przy kontakcie

bezpośrednim, 75% pytanych – odpowiedziało, że praktycznie nie czekali na rozmowę (0 do 5 minut) pozostali wybrali odpowiedź 5 do 15 minut. Nikt nie czekał dłużej. Z 42 osób kontaktujących się telefonicznie 38 nie miało żadnych trudności w uzyskaniu połączenia, 2 osoby długo czekały na odebranie telefonu, a dwie trafiły na zajęty numer.

Osoby biorące udział w ankiecie nie udzielały odpowiedzi na wszystkie pytania, ale zdecydowana większość – aż 81 z otrzymanych 95 ankiet, zawierało opinie na temat naszego kwartalnika „Tu mieszkam”. Oceny Państwa są pozytywne. W ankiecie wybierano określenia świadczące, że przekazywane informacje są „przydatne”, „ciekawe”, a ich opracowanie jest „jasne i czytelne”. Pojawiły się trzy odpowiedzi

„nieciekawe-zlikwidować „TU MIESZKAM”, a cztery zaznaczyło „nie czytam”.

Na pytania oceniające pracowników, obsługujących mieszkańców bezpośrednio w trzech kategoriach otrzymaliśmy dobrą czwórkę lub prawie piątkę (średnia ocen w skali od 1 do 5):

- pracownik był uprząży i życzliwy 4,77
- pracownik posiadał niezbędną wiedzę i informacje 4,67
- pracownik z właściwą starannością rozpatrzył problem 4,56

Podobną ocenę otrzymaliśmy w zakresie odpowiedzi udzielanych pisemnie, bo aż 4,45 za jasność i czytelność zawartych w pismach informacji, co przy różnorodności poruszanych zagadnień, nie zawsze łatwych do zrozumienia dla osób niezwiązanych zawodowo z tematyką odpowiedzi, jest oceną bardzo pozytywną.

Na koniec pragniemy szczególnie podziękować tym z spośród 95 mieszkańców, którzy oprócz odpowiedzi na pytania, zgłosili do Spółdzielni swoje pomysły zmian, jak również uwagi i zastrzeżenia do naszej pracy lub zaproponowali tematy do poruszenia w „Tu Mieszkam”. Będziemy korzystali z Państwa podpowiedzi. Przykładowo osoby, zwracające uwagę, na problem segregacji śmieci i odpadów wielkogabarytowych, znajdują część odpowiedzi w tym właśnie numerze.

Osoby, które są zainteresowane pełną wartością ankiet oraz oceną różnych sfer działalności Spółdzielni, zapraszamy do pełnomocnika Zarządu ds. Systemu Zarządzania Jakością, p. Andrzeja Dąbrowskiego

(ul. Boya-Żeleńskiego 1 pokój 201

tel. (52) 323 44 65).

Kolejny raz dziękuję w imieniu pracowników, organów samorządowych Spółdzielni i oczywiście własnym za ocenę naszej pracy. Zdamy sobie sprawę, że w miejsce jednej załatwionej sprawy rodzą się dwie nowe oraz zawsze będą obszary wymagające udoskonalenia. Dlatego nadal będziemy się starali realizować swoje obowiązki i poszukiwać nowych rozwiązań – tak, aby w kolejnym roku otrzymać od Państwa również pozytywną ocenę.

Prezes Zarządu
mgr inż. Marek W. Magdziarz

Nareszcie ruszyła budowa przy ulicy Słowiańskiej

Andrzej Asztemborski

Miło nam poinformować Państwa, że prace przy realizacji budynku przy ulicy Słowiańskiej ruszyły pełną parą. 27 stycznia br. w wyniku rozstrzygnięcia przeprowadzonego przetargu podpisaliśmy umowę na wybudowanie tego obiektu z wykonawcą robót, którym zostało konsorcjum firm bydgoskich, składające się z firmy Baupol oraz firmy Interbud.

W chwili obecnej konsorcjum prowadzi prace fundamentowe oraz związane z sieciami zewnętrznymi. W wyniku przystąpienia wykonawcy do budowy zaobserwowaliśmy również zwiększone zainteresowanie naszą inwestycją wśród bydgoszczan. Postępują prace, które są już widoczne oraz

informacja w środkach masowego przekazu o przyszłej rewitalizacji parku bezpośrednio przylegającego do naszego terenu z pewnością przyczyniły się do zwiększonego popytu na mieszkania w tym budynku. Zdamy sobie sprawę, że wpływ na to ma przede wszystkim niekonwencjonalna i wyjątkowa

oferta, jaką zaproponowaliśmy mieszkańcom Bydgoszczy, a mianowicie - budynku energooszczędnego, jakiego jeszcze w naszym regionie nikt nie wybudował, a także lokalizacja tej inwestycji. Usytuowana jest ona w niedalekiej odległości od centrum miasta, a jednocześnie w bezpośrednim sąsiedztwie parku. Poza tymi niewątpliwymi atutami, atrakcyjność tego usytuowania zwiększa bliskość galerii handlowej „Zielone Arkady” oraz innych mniejszych sklepów.

Ponadto skomunikowanie z pozostałymi dzielnicami Bydgoszczy, dzięki nowopobudowanemu mostowi Uniwersyteckiemu, nie nastręcza żadnych trudności, a planowana przebudowa ulicy Kujawskiej jeszcze bardziej ułatwi komunikację. Mając na uwadze te wszystkie aspekty, twierdzimy, że jest to inwestycja jedyna w swoim rodzaju, co potwierdza zainteresowanie przyszłych nabywców mieszkaniami, które w jej ramach oferujemy.

Kolejna inwestycja

Magdalena Gołata

Właśnie ruszyły prace przy ul. Słowiańskiej a my już myślimy o kolejnej inwestycji. Tym razem planujemy realizację budynku mieszkalnego na osiedlu CENTRUM przy ul. Chodkiewicza 64.

Zaproponowana przez nas lokalizacja wzbudziła wiele emocji, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych. Za pozytywne uznajemy duże zainteresowanie zakupem mieszkań w tym miejscu, które odnotowaliśmy zaraz po pierwszych informacjach, jakie się pojawiły na temat inwestycji w tej lokalizacji. Głosy negatywne pochodzą przede wszystkim od mieszkańców budynków sąsiadujących z planowaną inwestycją. Zrozumiałe jest, że duże zmiany budzą obawy. Z uwagą wsłuchujemy się jednak w te głosy. Planując nasze inwestycje, inaczej niż deweloperzy na rynku, chcemy kierować się dobrem wszystkich członków spółdzielni, a szczególnie tych, którzy mogą bezpośrednio odczuć konsekwencje następujących zmian. Gromadzimy i analizujemy wszystkie

uwagi i propozycje, tak aby wypracować wspólnie jak najlepsze rozwiązania. Takie, które pozwolą zrealizować zamierzenie i będą zadowalające również dla mieszkańców najbliższej okolicy. Dalecy jesteśmy od ograniczania przestrzeni i nadmiernego zagęszczania naszych osiedli, dlatego też wciąż trwają dyskusje nad ostateczną bryłą budynku, którego dokumentacja jest jeszcze opracowywana.

W wyniku zgłaszanych przy tej okazji przez Państwa propozycji i potrzeb podjęta została decyzja, aby w związku z realizowaną inwestycją przeprowadzić rewitalizację całego osiedla. Przygotowany został przetarg na opracowanie koncepcji rewitalizacji terenów między ulicami Chodkiewicza, Powstańców Śląskich, Powstańców

Wielkopolskich i Emilii Plater. Opracowanie ma zawierać rewitalizację zieleni, zorganizowanie nowoczesnych placów zabaw dla dzieci i miejsc rekreacji dla osób starszych, ścieżek rowerowych, a także modernizację oświetlenia na osiedlu i – w miarę możliwości – stworzenie nowych miejsc postojowych. Przygotowana koncepcja z pewnością

zostanie przedstawiona do zaopiniowania wszystkim zainteresowanym mieszkańcom osiedla.

Ufamy, że w wyniku owocnej współpracy z naszymi mieszkańcami uda się wypracować takie rozwiązanie, które będzie zadowalające dla każdej ze stron.

Ewa Jerzakowska

Szanowni Państwo

W związku z tym, że znaczna część naszych mieszkańców dokonuje opłat za pomocą przelewów bankowych oraz z faktem, iż żaden z banków nie jest zainteresowany prowadzeniem punktu kasowego w siedzibie Spółdzielni przy ulicy T. Boya – Żeleńskiego 1, podjęto decyzję o rezygnacji z tych świadczeń.

Jednocześnie informujemy, że opłat mieszkaniowych w naszej Spółdzielni będzie można dokonywać na konta bankowe wskazane w książeczkach mieszkaniowych, kartach opłat czy fakturach.

Natomiast nadpłaty z tytułu rozliczenia kosztów zostaną zaliczone na poczet kolejnych opłat wnoszonych do Spółdzielni.

Zwrot nadpłaty będzie możliwy jednak tylko wtedy, kiedy złożą Państwo wniosek, a nadpłacona kwota zostanie przekazana na wskazane przez Państwa konto bankowe po ewentualnym potrąceniu prowizji bankowej.

O dokładnym terminie likwidacji kasy poinformujemy Państwa możliwie najszybciej.

Andrzej Dąbrowski

- O nas
- Aktualności
- Statut i regulaminy
 - Statut
 - Regulaminy
- ISO 9001:2008
- Sprawy samorządowe
- Informator / Tu Mieszkam

www.smbudowlani.pl

Pliki w formacie *.pdf

1. Regulamin rozliczania kosztów oraz ustalania opłat za używanie lokali
2. Regulamin obowiązków Spółdzielni Mieszkaniowej "Budowlani" i jej Członków w zakresie napraw wewnątrz lokali
3. Regulamin ładu i porządku domowego w nieruchomościach Spółdzielni Mieszkaniowej "Budowlani"
4. Regulamin zasad gospodarki finansowej Spółdzielni Mieszkaniowej "Budowlani"
5. Regulamin Samorządu Domowego Mieszkańców.pdf
6. Instrukcja użytkownika lokalu

W październiku ubiegłego roku informowaliśmy Państwa, że Rada Nadzorcza pracuje nad **Regulaminem rozliczania kosztów oraz ustalania opłat za używanie lokali w Spółdzielni Mieszkaniowej „BUDOWLANI”** w Bydgoszczy. Dzisiaj możemy zakomunikować, że prace nad tym regulaminem zostały zakończone i regulamin został przyjęty do stosowania uchwałą nr 1/2017 z dnia 19.01.2017.

Czy należy się spodziewać istotnych zmian w działaniu Spółdzielni wskutek wprowadzonych zmian? Możemy Państwa uspokoić, zmiany są nieznaczne i dla większości będą niezuważalne.

W takim razie nasuwa się pytanie, czy należało wprowadzać zmiany i dlaczego je wprowadzono. Jak wspominaliśmy w październikowym „Tu Mieszkam”, regulamin uchwalony 10 lat temu wymagał prerעדagowania i uporządkowania. Chociażby dlatego, by powstał tekst jednolity, w którym znikną zapisy typu: „§ 43.Skreślony.” Ponadto doprecyzowano lub uzupełniono część postanowień w celu wygodniejszego jego stosowania lub nadążając za wprowadzanymi zmianami.

Przykładowo- rozszerzono definicję remontu (§ 1.9) i obecnie, ilekroć w regulaminie jest mowa o „**Remontie** – należy przez to rozumieć „wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych, niż użyto w stanie pierwotnym

oraz wykonaniu ulepszeń (podwyższenia standardu technicznego i bezpieczeństwa oraz poprawienia funkcjonalności lub estetyki nieruchomości).”

Nadążając za zmianami technicznymi do całej listy obciążeń, składających się na koszty utrzymania nieruchomości wspólnej (§ 3.12) dopisano „koszty monitoringu, o ile nie został on przypisany w szczególności do innych kosztów.”

Podobnie dotychczasowy zapis, dotyczący kosztów energii elektrycznej rozszerzono o ewentualne pożytki, jakie można uzyskać po zamontowaniu na budynku instalacji fotowoltaicznej (w § 36.1) „Podstawą ustalenia kosztów dostawy energii elektrycznej na cele ogólne nieruchomości jest ilość zużytej energii wskazana w okresie rozliczeniowym przez zainstalowane w budynku liczniki oraz aktualna cena za 1 kWh wraz kosztami dystrybucji energii. Koszty ustalone powyżej pomniejsza się o pożytki z ewentualnej sprzedaży energii uzyskanej z produkcji ze źródeł odnawialnych.”

Niekiedy wprowadzono postanowienia, niejako edukacyjnie, porządkujące zachowania oczywiste dla większości mieszkańców (§ 4.9.3.7);8);9) jak:

- 7) zmiany w instalacji lub usytuowaniu wodomierzy wykonywane są za zgodą Spółdzielni i zgodnie z uzgodnionymi warunkami technicznymi,
- 8) zerwanie plomb na śrubunkach lub wodomierzu wykonuje tylko osoba do tego

- 9) upoważniona przez Spółdzielnię, naruszenie plomb lub zmiany przed wodomierzem w celu ograniczenia szkód spowodowanych awarią należy zgłosić w Spółdzielni w momencie awarii lub pierwszego dnia roboczego po jej wystąpieniu,
Jeśli wprowadzono istotne zmiany co do rozliczeń, to dotyczą one bezpośrednio tylko części naszych mieszkańców. Jedną z takich zmian jest wprowadzenie opłaty za wielokrotne (nieuzasadnione) składanie reklamacji lub powodowanie zakłóceń w transmisji radiowej (§ 52.18).

„Użytkownik jest obciążany kosztami odczytu dodatkowego, sprawdzenia przyrządu pomiarowego itp., wykonanymi na jego zlecenie w sytuacji, **ponownej reklamacji opartej na tych samych okolicznościach faktycznych**, gdy reklamacja okazała się nieuzasadniona lub kosztami sprawdzenia i przywrócenia sprawności przyrządu, systemu zdalnego odczytu, gdy zakłócenia były spowodowane przez użytkownika lokalu.”

Oczywiście nie należy się obawiać składania zastrzeżeń, uwag lub reklamacji, gdyż dopiero za kolejne sprawdzenie np. za wykonanie kolejnej ekspertyzy nie wnoszącej nic nowego, można będzie obciążyć mieszkańca.

Zmianą wynikającą z nowelizacji Prawa Energetycznego jest zmiana podejścia do rozliczania kosztów ogrzewania łazienek, gdy w całym budynku były pionowe grzewcze. Dotychczas koszt był wliczany do kosztów dzielonych według powierzchni lokali. Obecnie (§ 54.3.5) będzie on ustalany na podstawie liczby jednostek przypadających na łazienkę, obliczonych podobnie jak w przypadku mieszkania nieopomiarowanego.

„W zależności od rodzaju pomieszczenia oraz działania użytkownika lokalu wylicza się liczbę jednostek przyjętych do rozliczenia przypadającą na m² odpowiednio dla:

- 5) **uzysku ciepła z pionu grzewczego**, gdy nie ma możliwości wykonania pomiaru ilości uzyskiwanego ciepła lub do czasu tech-

nicznego wyposażenia pionów grzewczych w urządzenia umożliwiające zmierzenie emitowanego ciepła łazienki nie posiadającej grzejnika lub wyposażonej w grzejnik bez podzielnika w budynku gdzie łazienki są ogrzewane pionami grzewczymi odpowiednio do liczby jednostek obliczonych jak w pkt 1 (tj. *mieszkania nieopomiarowanego*).

Mieszkań nieopomiarowanych jest w Spółdzielni kilka, są to z reguły mieszkania posiadające nieuregulowany stosunek prawny, np. gdzie jest kilku spadkobierców. Natomiast budynków z pionami grzewczymi w łazienkach jest po kilkanaście na każdym osiedlu.

Jedną ze zmian (§ 7.7) mogących dotyczyć każdego mieszkańca, jest zapis wprowadzający zwrot nadpłaty na rachunek bankowy.

„7. W przypadku gdy z rozliczenia kosztów, o którym mowa w ust. 2, wynikać będzie nadpłata, zostanie ona zaliczona na poczet kosztów z następnymi okresami, chyba że użytkownik, złoży wniosek o zwrot nadpłaty. [...] Zwrot nadpłaty następuje na rachunek bankowy użytkownika bądź przekazem pocztowym na wskazany przez niego adres, po potrąceniu opłaty bankowej lub pocztowej.”

Powyżej zasygnalizowano tylko kilka zmian wynikających z nowelizacji Regulaminu rozliczania kosztów oraz ustalania opłat za używanie lokali w Spółdzielni Mieszkaniowej „BUDOWLANI” w Bydgoszczy.

Zachęcamy Państwa do przesłania całości. Omawiany regulamin, podobnie jak Statut oraz pozostałe regulaminy jest udostępniony na stronie internetowej Spółdzielni. Wymogi formalne oraz prawne powodują, że część zapisów jest sformułowana językiem, który może wymagać szerszego omówienia lub wyjaśnienia ze strony pracowników spółdzielni. Oczywiście służymy pomocą w tej sprawie. Pytania można kierować pocztą elektroniczną (**sekretariat@smbudowlani.pl**), osobiście lub telefonicznie do osób zatrudnionych w komórkach realizujących zadania związane z omawianym tematem.

Zmiany w ankietach remontowych

Emilia Kabacińska

Co roku przedstawiamy Państwu do akceptacji prace remontowe. Są to zarówno remonty, które Państwo sugerujecie do wykonania, jak i te, które my jako administratorzy Państwu proponujemy. Od zeszłego roku ankiety remontowe zmieniały swoją formę:

Prace remontowe zostały podzielone na:

I. Konieczne, wynikające z obowiązujących przepisów prawa budowlanego oraz utrzymania nieruchomości w należyтым stanie technicznym:

- 1 W ramach opłaty na pozostałe koszty utrzymania nieruchomości wspólnej:
 - a. Przegląd roczny kominiarski
 - b. Przegląd roczny instalacji gazowej
 - c. Przegląd pięcioletni instalacji elektrycznej i odgromowej
- 2 W ramach funduszu remontowego

Remonty zdecydowanie mniej „lubiane”, ale przynoszące same korzyści

Elżbieta Łukaszewska

Naszym budynkom przybywa lat. Docieplenie odmłodziło ich wygląd zewnętrzny. Jednakże „wnętrza” wymagają gruntownej modernizacji. Najstarsze budynki są pod skrzydłami Administracji Osiedla „Centrum”. Tu w pierwszej kolejności dokonuje się wymiany instalacji elektrycznej na klatkach schodowych, wewnętrznych linii zasilających i tablic mieszkaniowych dostosowanych do obecnych wymogów.

Ponadto klatki schodowe zostają wyposażone w lampy typu LED. Wymienione prace są realizowane od kilku lat. Wykonano je już na 27. budynkach. Pomimo że dotyczą w głównej mierze klatek schodowych i tak są uciążliwe dla mieszkańców. Staramy się zorganizować prace w taki sposób, aby po wymianie instalacji wykonać remont klatki schodowej. Nie zawsze to jest możliwe –

i funkcjonalności nieruchomości.

Prace, które wskazujemy Państwu w punkcie I. ppkt. 2. (podobnie jak przeglądy) nie podlegają ankietowaniu. Informujemy tylko o konieczności ich wykonania i systemowo ujęte są one w uchwale.

Są to prace związane z utrzymaniem nieruchomości w należyтым stanie technicznym, obejmujące w głównej mierze prace polegające np. na: wykonaniu nawodnionych pionów ppoż. na budynkach wysokich, remoncie dachu, zabezpieczeniu konstrukcji płyt balkonowych, wymianie instalacji.

przeprowadzanie przetargu na wybór wykonawców nie gwarantuje jego wyłonienia. Często procedury muszą być powtórzone, co odsuwa w czasie realizację remontów.

Jednakże po zakończeniu całego zakresu prac wygląd klatki po remoncie zacieśnia ślady wszelkich uciążliwości związanych z prowadzonymi remontami.

W związku z coraz częstszymi awariami instalacji wodno-kanalizacyjnej koniecznymi do wykonania stają się prace związane z wymianą pionów instalacji kanalizacyjnej, zimnej i ciepłej wody. Prace te są realizowane w pierwszej kolejności w budynkach, w których występują problemy z dostarczeniem wody na ostatnie kondygnacje. „Na Skarpie” takie prace zostały wykonane w 4 budynkach. Na osiedlu „Centrum” ten zakres prac musi ulec weryfikacji z uwagi na gazowe podgrzewacze wody. Wiąże się to z ich likwidacją i wykonaniem nowej instalacji ciepłej wody. Warunkiem koniecznym jest uzyskanie zgody KPEC-u na zmodernizowanie przez nich węzła cieplnego w węzeł dwufunkcyjny. Zgodnie z wymaganiami stawianymi przez KPEC prace muszą być zaplanowane z półrocznym wyprzedzeniem. Taki zakres prac w całości został wykonany w zarządzanym przez naszą Spółdzielnię budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy Sułkowskiego 60 pod koniec 2015 roku.

Według opinii mieszkańców warto było „pocierpieć” i w tej chwili korzystać bezpiecznie z ciepłej wody. W naszych zasobach pierwszą taką nieruchomością będzie budynek przy ul. Jagiellońskiej 74, którego realizacja przewidziana jest w bieżącym roku. Jesteśmy na etapie projektu i uzgodnień z KPEC-em. Kolejny krok to pozwolenie na budowę i wyłonienie wykonawcy.

Przy takim połączeniu za „jednym bałaganem” mają Państwo kompleksowo wykonane remonty, które pozwolą na spokojne użytkowanie mieszkań przez kolejne kilkadziesiąt lat.

Zdajemy sobie sprawę z faktu, że mieszkańcy na bieżąco remontują mieszkania, dlatego też nigdy nie będzie „dobrego” czasu na przeprowadzenie takiego zakresu prac. Ale ze względu na korzyści płynące z ich realizacji, m.in. lepsze ciśnienie wody, poprawa jej jakości jak również zmniejszenie niebilansowania wody warto przez krótki okres czasu stawić czoła niedogodnościom.

Wiosenne porządki

Monika Zaręba

Wiosna, ach ta wiosna! Za oknem coraz więcej zieleni i kolorowych wiosennych kwiatów. Porządki w ogródkach, ale także w mieszkaniach, remonty, zmiana mebli, łóżka czy drzwi wejściowych do mieszkań, byleby zdążyć do Świąt Wielkanocnych.

Niestety czasem cały wiosenny klimat zostaje zaburzony. Przed klatkami, przy wiatach stoją bowiem przepełnione worki z odpadami remontowymi, wystawki starych mebli, zużytych sprzętów. Wygląda to bardzo nieestetycznie. Byłoby idealnie, gdyby zalegały one 1-2 dni. Niestety częste są

sytuacje, kiedy mieszkaniec wystawia całe wyposażenie mieszkania dzień po wywozie. Z wystawianiem dużych odpadów wiąże się również problem szczurów, które gnieźdzą się wokół takich miejsc szukając pożywienia. Stare tapczany, a przy nich wyrzucone resztki jedzenia stanowią idealne miejsce

do zakładania gniazd. Odbiór tych odpadów odbywa się raz w miesiącu. Harmonogramy wywozów tzw. „nietypowki” wywieszane są na tablicach informacyjnych są również do wglądu na stronie internetowej

www.czystabydgoszcz.pl/odpady-komunalne/harmonogramy-odbioru-odpadow.

Ważne też jest, aby pamiętać o zgłoszeniu worka z odpadami remontowymi do odbioru. Jest to obowiązkiem osób, które zamówiły „big-baga”, Administracje często jednak muszą o tym przypominać.

Zwracamy uwagę, że nie należy wystawiać starych okien, drzwi z szybami, opon. Firmy wywozowe nie odbierają tego typu odpadów. Należy je bezpośrednio przekazywać do punktów selektywnej zbiórki odpadów.

Wszystkie te zasady są szczególnie ważne w okresie przedświątecznym, związanym, jak już wspominaliśmy, ze wzmożonymi porządkami i remontami, a przecież nikt nie lubi widoku zalegających odpadów wielkogabarytowych.

Wystawianie odpadów nietypowych narusza ponadto uchwałę nr XI/140/15 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 29 kwietnia 2015 r. oraz Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i stanowi wykroczenie.

Pamiętajmy, że zgodnie z Art. 145. kodeksu wykroczeń „Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany”.

Takie sytuacje zgłaszamy do Straży Miejskiej. Wystawianie odpadów poza

terminem ich wywozu stanowi naruszenie przepisów, zgodnie z którymi Straż Miejska może udzielić pouczenia, zwrócić uwagę, nałożyć grzywnę w postępowaniu mandatornym, a także polecić uprzątnięcie odpadów. Jeżeli mieszkaniowiec chce pozbyć się odpadów poza terminem ich odbioru, może je przekazać bezpłatnie organizując transport we własnym zakresie do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

PSZOK-i są czynne codziennie, w godzinach od 8:00 do 20:00, z wyłączeniem niedziel i dni świątecznych. Mieszczą się przy:

- ul. Inwalidów 45
- ul. Smoleńskiej 154
- ul. Podmiejska 4

Do PSZOK-ów przyjmowane są bezpłatnie odpady, powstające w gospodarstwach domowych (odpady zielone, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony powstające w gospodarstwach domowych, pochodzących z pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 ton) z terenu Miasta Bydgoszczy, dostarczane przez mieszkańców Bydgoszczy.

WAŻNE!

Dbając o nasze otoczenie pamiętajmy, że odpady wielkogabarytowe wystawiamy maksymalnie 1-2 dni przed planowanym wywozem.

Monika Zaręba

Ustawa o ochronie przyrody, która weszła w życie 1 stycznia br., częściowo znosi obowiązek uzyskania zezwolenia na wycinkę drzew lub krzewów. Obecnie prywatni właściciele nieruchomości mogą bez zezwolenia usunąć drzewa lub krzewy na swoich posesjach. Konieczny do spełnienia jest jednak warunek, że działanie to nie jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W przypadku Spółdzielni nie musimy uzyskiwać pozwoleń na wycinkę drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza 100 cm w przypadku: topoli, wierzy, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacyjowej i platana klonolistnego. W przypadku pozostałych gatunków drzew – gdy obwód na wysokości 130 cm nie przekracza 50 cm. Wyjątek stanowią drzewa, które są pomnikami przyrody. W przypadkach, gdy zgoda na wycinkę drzewa powinna być wydana, należy złożyć wniosek do Urzędu Miasta. Wydział Ochrony Środowiska ma 30 dni na wydanie zezwolenia na wycinkę drzew lub odmowę. W przypadku spraw szczególnie skomplikowanych, czas ten wydłuża się do 60 dni. Pamiętajmy, że w Spółdzielni pozostaje również dotychczasowy sposób informowania mieszkańców o planowanej

wycince. Spółdzielnia informuje mieszkańców w sposób zwyczajowo przyjęty w formie komunikatu wywieszanego na klatce schodowej, wyznaczając przynajmniej 30 dni na zgłoszenie uwag. Dopiero po tym czasie w przypadku braku odwołań przygotowywany jest wspominany wniosek.

Na naszych osiedlach zdecydowaliśmy się na wycinkę drzew wcześniej już zgłaszanych przez mieszkańców, „samosiejek”, krzywych, posiadających widoczne oznaki choroby oraz tych, które nie mają szans na dalszy wzrost, gdyż rosną pod większymi drzewami. Jak w każdej sprawie, tak i w tej, są zwolennicy, jak i przeciwnicy wycinki drzew. Wiele osób zwróciło się do Spółdzielni o wycinkę większych drzew, wskazywano nam jeszcze inne drzewa. Po weryfikacji informowaliśmy mieszkańców w formie komunikatów o planowanych pracach. Na wycinkę część drzew, zgodnie z obowiązującą ustawą musimy uzyskać pozwolenie. Dopiero po uzyskaniu zgody będziemy mogli przygotować przetarg i wybrać wykonawcę. Staramy się racjonalnie „wykorzystać” obowiązującą ustawę. Informujemy, że przygotowujemy również przetarg na nasadzenia i uporządkowanie terenów zielonych. Mamy nadzieję, że spodobają się Państwu nasze propozycje dotyczące wykonywanych prac na terenach zielonych.

Wentylacja grawitacyjna w budynkach mieszkalnych

Piotr Drozdowski

Coraz częściej zgłaszane są do Spółdzielni zagrzybienia mieszkań, z którymi nasi mieszkańcy nie mogą sobie poradzić, dlatego chcielibyśmy Państwu przybliżyć przyczyny tego typu problemów. Najważniejszą z nich jest brak lub zbyt mała wentylacja. Mogą być dwa czynniki które wpływają na zakłócenie jej działania.

Pierwszy, za który odpowiada Spółdzielnia, to brak drożności kanałów wentylacyjnych lub zakłócenia spowodowane nieprawidłowym podłączeniem tzw. przykanalika (przewodu łączącego mieszkanie z głównym kanałem wentylacyjnym). Drugim natomiast,

za który odpowiada użytkownik mieszkania, jak brak napływu świeżego powietrza do mieszkania ze względu na zbyt szczelną stolarkę okienną. Niestety większość przypadków z którymi mamy do czynienia spowodowana jest tą drugą przyczyną, dlatego postaramy

się poniżej wyjaśnić jak działa wentylacja w naszych domach. Mechanizmem sprawczym wywołującym przepływ powietrza w mieszkaniach jest różnica ciśnienia wywołana różnicą temperatur powietrza oraz siłą wiatru. Ciepłe powietrze jako lżejsze wypierane jest kanałami wentylacyjnymi przez grawitacyjny napływ zimnego cięższego powietrza z zewnątrz. Wentylacja naturalna działa najlepiej gdy temperatura na zewnątrz jest zdecydowanie niższa niż w budynku. Jeśli jest zbliżona do tej we wnętrzu, siła ciągu w kanałach wentylacyjnych staje się zbyt mała aby skutecznie usuwać powietrze z pomieszczeń, dlatego latem wentylacja naturalna najczęściej przestaje działać ale wtedy mieszkańcy otwierają okna i w ten sposób wietrzą pomieszczenia. Natomiast gdy w pomieszczeniach jest zdecydowanie chłodniej niż na zewnątrz, zdarza się zjawisko odwróconego ciągu kominowego, kiedy to przez otwór wentylacyjny do mieszkania dostaje się powietrze z zewnątrz. To samo zjawisko ciągu wstecznego występuje także wtedy, gdy w szczelnym pomieszczeniu wytworzy się podciśnienie, powstające pod wpływem wentylatora wywiewnego lub urządzenia grzewczego z naturalnym ciągiem np. piecyka gazowego. System wentylacji naturalnej mieszkań polega na tym, że powietrze zewnętrzne dostaje się przez okna lub zainstalowane nawiewniki do pokoi, przepływa przez nie, wchłaniając zanieczyszczenia i szczelinami pod drzwiami przedostaje się do pomieszczeń łazienki, WC i kuchni zaopatrzonych w kanały wentylacyjne i dalej poprzez kratki w tych kanałach wydostaje się na zewnątrz, unosząc zebrane po drodze zanieczyszczenia. W celu poprawy ciągu wentylacyjnego w dolnej części drzwi łazienkowych i do WC montowane są kratki wentylacyjne umożliwiające swobodną migrację zanieczyszczonego powietrza. Trzeba

pamiętać, że systemy wentylacji naturalnej działają pod wpływem niewielkich sił i każde zaburzenie zwiększające opór przepływu powietrza może prowadzić do niewłaściwego funkcjonowania. Przykładem takich zaburzeń mogą być nieświadome działania mieszkańców likwidujących (w celach poprawy estetyki) kratki w dolnej części drzwi do WC i łazienek, ograniczając w ten sposób przepływ powietrza z pokoi do otworów wentylacyjnych znajdujących się w łazienkach i kuchniach. Ten sam efekt powoduje zatykanie lub zakładanie siatek na kratkach wentylacyjnych w obawie przed owadami lub w obawie przed nadmierną utratą ciepła (zakurzona drobna siatka może uniemożliwić przepływ powietrza).

W trakcie prac remontowych mieszkań wymienia się okna i drzwi na szczelne. Stosowane okna i drzwi mają niski współczynnik przenikania ciepła, oraz mały współczynnik infiltracji powietrza czyli naturalnej wymiany powietrza przez szczeliny. W wyniku ograniczenia wymiany powietrza w mieszkaniach zmniejsza się oczywiście zużycie energii na cele wentylacji, ale drastycznie pogarsza się jakość powietrza w mieszkaniu. Szczelność mieszkania uniemożliwia poprawne działanie wentylacji grawitacyjnej, ponieważ nie zapewnia dopływu odpowiedniego powietrza z zewnątrz. Jego zmniejszony przepływ powoduje zwiększenie wilgotności powietrza. Właściwa wilgotność względna powietrza, zapewniająca komfort mieszkańcom, powinna utrzymywać się na poziomie ok. 55%. Wzrost wilgotności przy ograniczonej wymianie powietrza stwarza sprzyjające warunki do kondensacji (wykroplenia) wilgoci nawet na szybach szczelnych okien. Rozwijają się grzyby pleśniowe, które mogą prowadzić do korozji biologicznej elementów konstrukcji budynków.

Oszczędnościowe działania, ograniczające swobodny przepływ powietrza (zapewniający naturalną wentylację pomieszczeń, w których znajdują się gazowe urządzenia grzewcze), mogą stanowić poważne zagrożenie zdrowia, a nawet życia. Zasada funkcjonowania odpływu spalin jest prosta; tyle spalin wypłynie przez komin, ile świeżego powietrza napłynie do pomieszczeń z zewnątrz. Przy jego niewystarczającej ilości mogą powstawać ciągi wsteczne, zarówno z wentylacji, jak i - co bardziej niebezpieczne - z kanału spalinowego oraz, przy braku odpowiedniej ilości tlenu do spalania dochodzić może do wytworzenia czadu.

Mając na względzie komfort, zdrowie i bezpieczeństwo własne i najbliższych, należy przestrzegać następujących wskazówek przy użytkowaniu mieszkań:

- ♦ dążyć do zainstalowania w mieszkaniu nawiewników powietrza, które umożliwią dopływ i regulację strumienia świeżego powietrza z zewnątrz. Jest to inwestycja, która pozwoli na samoczynną regulację wymiany powietrza w mieszkaniu;

- ♦ jeżeli mieszkanie nie jest wyposażone w nawiewniki powietrza, uchylić lub przynajmniej rozszczelnić (ustawić kłamek w pozycji rozszczelnienia) okno w mieszkaniu podczas używania jakiegokolwiek źródła ognia (pieca gazowego z otwartą komorą spalania, kucharki gazowej);
- ♦ nie zasłaniać kratki wentylacyjnych i otworów nawiewnych, dbać o ich utrzymanie w czystości;
- ♦ niedopuszczalne jest zakładanie wyciągów kuchennych do jedynej istniejącej w kuchni kratki wywiewnej;
- ♦ w przypadku wymiany okien na nowe, zaleca się wybór okien z nawiewnikami powietrza;
- ♦ nie należy obniżać temperatury pomieszczeń poniżej optymalnej (+20°C), gdyż może to doprowadzić do wzrostu wilgotności i rozwoju pleśni.

Artykuł został opracowany na podstawie tekstu publikacji pt. „Warunki bezpiecznego użytkowania mieszkań w budynkach z wentylacją naturalną (grawitacyjną) i urządzeniami gazowymi” autorstwa mgr inż. Mikołaja Książkiewicza i mgr inż. Jana F. Lemańskiego. Wydano - Poznań, 2012 r.

Ubezpieczenia przy czyszu

Ewa Jerzakowska

Jak już wielokrotnie pisaliśmy, Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI” od 2004 roku stwarza możliwość ubezpieczenia swoich mieszkań w Towarzystwie Ubezpieczeń „UNIQA” S.A.

Atutem takiego ubezpieczenia jest możliwość opłaty składki w comiesięcznych ratach wnoszonych wraz z opłatami czynszowymi. Wysokość najniższej składki 7,00 złotych miesięcznie, z sumą ubezpieczenia 7.000,- złotych jest przystępna dla każdego gospodarstwa domowego. Istnieje też możliwość podniesienia jej według oczekiwań osoby zainteresowanej.

Osoby, mające już takie ubezpieczenie mogą zgłaszać powstałe szkody, dzwoniąc do Centrum Pomocy Grupy UNIQA (nr 801 597 597 lub 42 66 66 500). Od maja 2016 roku osoby ubezpieczone otrzymują od ubezpieczyciela indywidualne polisy, na które należy się powoływać przy zgłaszaniu szkody.

Zainteresowani w/w ubezpieczeniem swojego lokalu mieszkalnego lub wszelkimi zmianami mogą to zgłosić w odpowiedniej administracji osiedlowej do 5-go dnia każdego miesiąca.

Jaki jest stan finansowy budynku w którym mieszkam?

Grzegorz Zasada

Jak co roku prezentujemy na łamach naszego kwartalnika zadłużenia w poszczególnych budynkach mieszkalnych na 31.12.2016 r. Ponadto podajemy również stan funduszu remontowego w Państwa budynkach na koniec 2016 r.

Pragniemy podziękować wszystkim osobom terminowo regulującym opłaty mieszkaniowe!

Osiedle „Centrum”

Lp.	Adres	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Roczny wymiar opłat w budynku w 2016 r.	Zadłużenie % w stosunku do opłaty rocznej	Stan funduszu remontowego na dzień 31.12.2016 r.
1.	3 Maja 16	10 165,81	199 503,09	5,10	170 889,21 zł
2.	Chodkiewicza 37 I	4 654,30	175 726,51	2,65	53 263,85 zł
3.	Chodkiewicza 37 II	2 094,59	179 099,90	1,17	5 024,84 zł
4.	Chodkiewicza 37 III	24 035,09	178 598,10	13,46	147 361,26 zł
5.	Chodkiewicza 72	2 476,35	85 911,06	2,88	54 888,46 zł
6.	Czerkaska 13	6 200,16	186 304,76	3,33	8 397,32 zł
7.	Czerkaska 15	2 507,75	166 870,00	1,50	137,38 zł
8.	Czerkaska 17	3 672,49	174 618,14	2,10	30 744,16 zł
9.	Czerkaska 19	1 930,42	176 366,46	1,09	-110 232,95 zł
10.	Czerkaska 27	3 235,85	191 012,30	1,69	-75 573,56 zł
11.	Grabowa 1	10 280,41	386 205,24	2,66	-171 027,52 zł
12.	Grabowa 7	6 642,97	400 717,41	1,66	-251 987,04 zł
13.	Jagiellońska 25	2 032,32	216 636,22	0,94	47 729,96 zł
14.	Jagiellońska 70	5 754,71	234 734,40	2,45	-70 512,65 zł
15.	Jagiellońska 70 A	7 096,29	365 376,23	1,94	88 005,48 zł
16.	Jagiellońska 74	2 299,82	170 786,84	1,35	132 321,22 zł
17.	Jurasza 5	2 544,66	128 043,69	1,99	-97 089,09 zł
18.	Jurasza 7	2 933,69	127 104,07	2,31	-94 625,80 zł
19.	Kaliska 9	1 978,09	111 028,24	1,78	-14 960,80 zł
20.	Kaliska 11	1 375,29	164 100,39	0,84	63 882,06 zł
21.	Kasztanowa 27A	2 978,36	183 771,31	1,62	95 537,13 zł
22.	Kasztanowa 43	1 559,30	156 446,34	1,00	-53 302,39 zł
23.	Kasztanowa 45	3 974,23	165 569,57	2,40	-32 344,82 zł
24.	Kasztanowa 49	7 215,18	407 700,43	1,77	-144 366,96 zł
25.	Kozietulskiego 22 I	22 959,87	175 216,82	13,10	45 912,47 zł
26.	Kozietulskiego 22 II	10 043,61	180 922,22	5,55	186 867,94 zł
27.	Lelewela 35	1 067,71	70 720,32	1,51	-48 412,73 zł
28.	Lelewela 45	3 580,94	225 595,37	1,59	10 324,51 zł
29.	Lelewela 47	6 105,43	217 890,59	2,80	-9 774,00 zł

30.	Lelewela 48	7 876,82	277 989,35	2,83	15 730,87 zł
31.	Lelewela 49	14 822,78	212 213,76	6,98	-44 824,42 zł
32.	Markwarta 10	3 727,03	198 320,06	1,88	53 721,71 zł
33.	Moczyńskiego 1	4 526,99	204 791,42	2,21	136 493,33 zł
34.	Moczyńskiego 3	3 763,17	226 958,78	1,66	4 183,99 zł
35.	Moczyńskiego 5	6 240,41	218 485,41	2,86	-29 222,26 zł
36.	Niemcewicz 1-3	30 947,80	359 185,90	8,62	-13 191,45 zł
37.	Paderewskiego 6-8	1 466,34	134 949,86	1,09	-44 452,90 zł
38.	Park Ludowy 5	7 091,27	194 581,20	3,64	99 079,45 zł
39.	Plater 4	577,29	78 507,94	0,74	16 770,74 zł
40.	Plater 12-14	168,87	90 341,90	0,19	-8 768,88 zł
41.	Plater 15	1 518,95	141 193,75	1,08	59 371,86 zł
42.	Poniatowskiego 28 I	10 459,34	194 302,63	5,38	-89 926,93 zł
43.	Poniatowskiego 28 II	3 303,28	178 206,75	1,85	138 097,82 zł
44.	Powst. Śląskich 9 I	6 487,58	227 654,58	2,85	182 248,59 zł
45.	Powst. Śląskich 9 II	38 025,93	247 097,46	15,39	-76 800,20 zł
46.	Powst. Śląskich 9 III	2 434,99	237 832,71	1,02	-8 294,23 zł
47.	Powst. Śląskich 9 IV	23 119,63	264 034,84	8,76	-31 218,64 zł
48.	Powst. Śląskich 11 II	2 159,47	103 711,47	2,08	26 584,95 zł
49.	Powst. Śląskich 11 III	383,89	93 825,12	0,41	-1 409,29 zł
50.	Powst. Śląskich 11 IV	618,99	94 625,73	0,65	-6 660,69 zł
51.	Powst. Śląskich 13 I	3 874,12	218 121,11	1,78	200 621,29 zł
52.	Powst. Śląskich 13 II	7 358,94	220 975,74	3,33	15 083,46 zł
53.	Powst. Wielkopolskich 9	4 971,49	166 237,86	2,99	-17 057,32 zł
54.	Powst. Wielkopolskich 11	5 141,79	126 256,41	4,07	12 405,15 zł
55.	Powst. Wielkopolskich 13A	706,04	125 326,32	0,56	33 868,70 zł
56.	Powst. Wielkopolskich 22	8 388,62	532 054,90	1,58	-439 207,62 zł
57.	Powst. Wielkopolskich 23	14 681,69	189 348,78	7,75	143 064,94 zł
58.	Powst. Wielkopolskich 24	7 209,88	502 589,37	1,43	8 562,67 zł
59.	Powst. Wielkopolskich 36	8 471,91	101 656,94	8,33	-20 560,46 zł
60.	Powst. Wielkopolskich 38	3 776,09	228 963,57	1,65	-146 825,33 zł
61.	Powst. Wielkopolskich 40	2 453,64	218 777,35	1,12	196 310,35 zł
62.	Powst. Wielkopolskich 42	10 380,00	222 767,24	4,66	183 849,66 zł
63.	Zamojskiego 5	2 697,90	138 539,40	1,95	-5 277,14 zł
64.	Zamojskiego 14	9 151,46	295 463,25	3,10	92 023,26 zł
Ogółem:		422 380,08	13 068 464,88	3,23	601 451,97

Osiedle "Na Skarpie"

Lp.	Adres	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Roczny wymiar opłat w budynku w 2016 r.	Zadłużenie % w stosunku do opłaty rocznej	Stan funduszu remontowego na dzień 31.12.2016 r.
1.	Bełzy 50	7 026,75	550 297,53	1,28	190 145,42 zł
2.	Bełzy 52	28 457,48	861 773,86	3,30	222 912,17 zł
3.	Grzymały-Siedleckiego 2	1 795,08	262 307,04	0,68	86 424,17 zł
4.	Grzymały-Siedleckiego 3	4 761,42	270 375,22	1,76	63 894,24 zł
5.	Grzymały-Siedleckiego 4	5 294,36	365 618,03	1,45	199 299,82 zł
6.	Grzymały-Siedleckiego 5	2 128,90	257 287,33	0,83	66 286,33 zł
7.	Grzymały-Siedleckiego 6	13 151,87	210 553,10	6,25	54 258,68 zł
8.	Grzymały-Siedleckiego 7/ Ogrody 8	17 556,84	478 495,12	3,67	205 668,67 zł
9.	Grzymały-Siedleckiego 8	2 602,29	274 513,13	0,95	108 798,75 zł
10.	Grzymały-Siedleckiego 9	21 074,44	276 933,41	7,61	67 553,45 zł
11.	Grzymały-Siedleckiego 21/ Nałkowskiej 2	20 161,97	604 292,52	3,34	172 913,98 zł
12.	Grzymały-Siedleckiego 23	2 378,79	235 314,44	1,01	17 348,26 zł
13.	Grzymały-Siedleckiego 25/ Nałkowskiej 6	11 735,04	568 794,50	2,06	162 888,96 zł
14.	Grzymały-Siedleckiego 27	3 758,73	237 336,41	1,58	22 640,64 zł
15.	Grzymały-Siedleckiego 29/ Nałkowskiej 10	13 010,92	595 546,81	2,18	47 041,78 zł
16.	Grzymały-Siedleckiego 31	3 046,65	234 074,45	1,30	13 901,54 zł
17.	Grzymały-Siedleckiego 33	9 608,39	377 142,34	2,55	6 722,61 zł
18.	Grzymały-Siedleckiego 34	17 063,64	223 654,79	7,63	49 665,38 zł
19.	Grzymały-Siedleckiego 36	8 474,55	386 214,30	2,19	49 439,65 zł
20.	Grzymały-Siedleckiego 38	12 989,62	367 403,46	3,54	56 166,75 zł
21.	Ku Wiatrakom 5	25 779,90	812 216,77	3,17	231 009,95 zł
22.	Ku Wiatrakom 7	44 560,83	1 310 764,83	3,40	381 055,97 zł
23.	Ku Wiatrakom 9	15 532,70	471 487,45	3,29	-4 751,44 zł
24.	Ku Wiatrakom 11	13 216,37	555 409,97	2,38	-19 251,03 zł
25.	Ku Wiatrakom 13	9 551,08	552 057,44	1,73	-119 237,71 zł
26.	Ku Wiatrakom 15	3 044,09	220 043,13	1,38	-70 737,90 zł
27.	Ku Wiatrakom 17	5 718,06	361 670,42	1,58	142 191,79 zł
28.	Ku Wiatrakom 19	4 868,15	201 234,58	2,42	21 979,36 zł
29.	Nałkowskiej 1	11 976,80	230 249,78	5,20	100 538,46 zł

30.	Nałkowskiej 3/ Ogrody 22	6 148,44	497 823,62	1,24	109 121,55 zł
31.	Nałkowskiej 4	5 171,56	227 243,55	2,28	54 928,84 zł
32.	Nałkowskiej 5	1 552,39	223 690,64	0,69	54 646,89 zł
33.	Nałkowskiej 7/ Ogrody 26	5 728,47	504 468,66	1,14	105 475,03 zł
34.	Nałkowskiej 8	2 567,18	225 662,55	1,14	24 776,48 zł
35.	Nałkowskiej 12	2 980,50	305 772,23	0,97	37 194,59 zł
36.	Nowowiejskiego 1	6 942,40	553 721,73	1,25	204 662,22 zł
37.	Nowowiejskiego 2/ Ogrody 5	31 754,98	990 980,63	3,20	76 360,82 zł
38.	Nowowiejskiego 3	18 975,53	843 283,47	2,25	233 049,71 zł
39.	Ogrody 7	26 216,74	1 357 500,97	1,93	-99 471,58 zł
40.	Ogrody 9	33 939,87	549 304,88	6,18	-2 471,01 zł
41.	Ogrody 10	3 131,11	196 284,44	1,60	202 388,22 zł
42.	Ogrody 11	42 071,58	585 152,01	7,19	69 769,68 zł
43.	Ogrody 12	6 160,03	480 586,70	1,28	126 145,56 zł
44.	Ogrody 13	35 055,78	1 260 541,04	2,78	322 355,09 zł
45.	Ogrody 14	5 254,50	326 161,62	1,61	34 674,88 zł
46.	Ogrody 17	32 479,49	483 328,40	6,72	71 513,39 zł
47.	Ogrody 23	27 186,19	1 207 004,57	2,25	224 484,01 zł
48.	Ogrody 24	1 277,45	221 235,57	0,58	16 969,62 zł
49.	Ogrody 25	98 906,30	1 471 078,23	6,72	112 468,30 zł
50.	Ogrody 27	13 782,40	488 049,82	2,82	185 691,35 zł
51.	Ogrody 29	20 732,94	683 697,50	3,03	75 418,69 zł
52.	Ogrody 31	22 156,19	480 753,27	4,61	-45 956,06 zł
Ogółem		790 497,73	26 516 388,26	2,98	4 720 964,97

Osiedle "Na Wyżnach"

Lp.	Adres	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Roczny wymiar opłat w budynku w 2016 r.	Zadłużenie % w stosunku do opłaty rocznej	Stan funduszu remontowego na dzień 31.12.2016 r.
1.	Białogardzka 4	5 913,48	494 422,91	1,20	136 434,20
2.	Białogardzka 6	18 349,93	988 586,89	1,86	95 542,65
3.	Białogardzka 8	2 934,50	119 499,95	2,46	41 837,82
4.	Białogardzka 10	1 710,29	122 541,14	1,40	-12 887,83

Jaki jest stan finansowy budynku w którym mieszkam?

5.	Białogardzka 12	2 229,42	133 963,19	1,66	62 536,85
6.	Białogardzka 15	31 052,64	383 666,13	8,09	119 857,96
7.	Białogardzka 17	770,43	216 885,68	0,36	71 697,23
8.	Białogardzka 18	111,51	126 410,09	0,09	3 902,74
9.	Białogardzka 20	1,33	117 139,55	0,00	16 143,75
10.	Białogardzka 21	2 096,86	235 258,75	0,89	-646,35
11.	Białogardzka 22	2 510,29	119 884,55	2,09	-77 459,92
12.	Białogardzka 24	3 702,03	110 565,70	3,35	-112 571,04
13.	Białogardzka 25	1 761,30	118 709,04	1,48	-40 998,66
14.	Białogardzka 26	1 440,78	116 760,79	1,23	-105 229,01
15.	Białogardzka 28	2 656,90	112 784,18	2,36	-105 042,31
16.	Bohaterów Kragujewca 5	22 878,92	444 088,01	5,15	29 517,66
17.	Bohaterów Kragujewca 7	8 115,83	436 721,75	1,86	212 628,51
18.	Boya-Żeleńskiego 2	18 273,60	564 531,41	3,24	-141 238,99
19.	Boya-Żeleńskiego 6	31 995,61	586 759,31	5,45	66 673,52
20.	Boya-Żeleńskiego 8	1 164,31	178 999,29	0,65	-34 377,18
21.	Boya-Żeleńskiego 10	2 222,43	164 358,12	1,35	-27 522,45
22.	Boya-Żeleńskiego 12	1 185,34	167 722,32	0,71	45 528,47
23.	Boya-Żeleńskiego 14	10 589,24	163 815,12	6,46	2 916,36
24.	Boya-Żeleńskiego 20	20 660,97	388 632,11	5,32	120 923,73
25.	Boya-Żeleńskiego 22	5 101,19	169 003,32	3,02	51 023,91
26.	Boya-Żeleńskiego 30	1 789,38	225 242,85	0,79	25 086,83
27.	Boya-Żeleńskiego 36	410,94	225 396,36	0,18	-35 610,74
28.	Glinki 32	21 432,58	829 098,33	2,59	-165 895,75
29.	Glinki 80 - 82	12 592,22	435 958,69	2,89	67 621,44
30.	Glinki 116	23 181,12	411 096,76	5,64	20 251,42
31.	Glinki 116A	1 721,95	206 646,35	0,83	20 793,40
32.	Glinki 125	1 034,83	135 074,49	0,77	-25 645,94
33.	Glinki 127	201,31	116 564,66	0,17	47 407,78
34.	Kąkolowa 7	8 410,22	324 317,95	2,59	-118 399,01
35.	Komuny Paryskiej 1	11 927,19	427 850,62	2,79	126 610,60
36.	Komuny Paryskiej 2	6 230,73	167 570,97	3,72	25 900,59
37.	Komuny Paryskiej 2A	4 504,04	255 167,51	1,77	-85 411,10
38.	Komuny Paryskiej 3	6 776,38	465 502,58	1,46	107 582,96
39.	Komuny Paryskiej 4	22 031,32	172 381,30	12,78	28 613,97
40.	Komuny Paryskiej 5	5 032,83	437 953,41	1,15	105 890,52

41.	Komuny Paryskiej 6	3 285,87	164 920,93	1,99	40 417,42
42.	Komuny Paryskiej 7	12 041,64	432 724,79	2,78	-40 430,15
43.	Komuny Paryskiej 8	1 983,80	176 084,47	1,13	57 258,28
44.	Komuny Paryskiej 11	6 761,99	566 577,42	1,19	232 417,12
45.	Kozala 4	3 335,73	186 173,55	1,79	59 461,35
46.	Kozala 6	5 539,41	181 528,53	3,05	66 374,94
47.	Kozala 8	3 354,61	185 622,06	1,81	49 762,89
48.	Łomżyńska 49	5 811,24	219 224,09	2,65	58 991,31
49.	Magnuszewska 3	448,33	220 330,29	0,20	4 618,36
50.	Magnuszewska 5	2 213,80	269 802,95	0,82	84 563,44
51.	Modrakowa 42A	8 795,97	212 358,67	4,14	63 215,90
52.	Modrakowa 56	3 151,66	216 646,62	1,45	-104 693,52
53.	Modrakowa 80	23 943,93	563 531,74	4,25	81 788,01
54.	Przyjazna 1	10 478,48	433 993,92	2,41	-472,25
55.	Przyjazna 2	3 239,99	170 287,56	1,90	14 865,34
56.	Przyjazna 3	14 733,53	451 178,32	3,27	100 387,76
57.	Przyjazna 4	7 659,74	158 562,83	4,83	831,73
58.	Przyjazna 5	4 247,78	455 485,98	0,93	68 204,80
59.	Przyjazna 6	5 694,39	160 344,25	3,55	-1 893,32
60.	Przyjazna 7	7 107,82	434 927,23	1,63	20 049,56
61.	Rysia 1	9 556,38	206 122,03	4,64	16 873,79
62.	Rysia 3	1 183,35	217 785,44	0,54	39 482,69
63.	Rysia 5	8 599,04	336 914,53	2,55	15 476,34
64.	Rysia 7	3 026,02	347 531,88	0,87	-7 221,42
65.	Rysia 14	522,80	106 734,07	0,49	49 798,61
66.	Rysia 22	8 749,21	186 251,18	4,70	-96 388,66
67.	Węgierska 1	3 489,82	428 875,60	0,81	137 657,19
68.	Węgierska 3	5 718,17	428 799,43	1,33	129 459,23
69.	Węgierska 5	23 211,13	440 495,31	5,27	-60 057,09
70.	Węgierska 7	9 370,99	451 471,15	2,08	32 190,69
71.	Wiosny Ludów 1	15 264,64	163 144,41	9,36	-35 477,60
72.	Wiosny Ludów 2	1 382,96	393 190,64	0,35	89 479,51
73.	Wiosny Ludów 3	1 707,69	161 391,30	1,06	44 193,24
74.	Wiosny Ludów 4	7 028,09	430 716,37	1,63	42 034,60
75.	Wiosny Ludów 5	5 914,58	158 649,97	3,73	53 642,71
76.	Wiosny Ludów 6	23 786,16	440 338,87	5,40	43 654,14

77.	Wiosny Ludów 7	2 352,99	184 642,00	1,27	-22 256,39
78.	Wiosny Ludów 8	11 747,96	436 313,34	2,69	69 407,54
79.	Zajęcza 2	15 838,74	279 088,34	5,68	95 707,44
80.	Zajęcza 4	7 416,98	280 697,84	2,64	165 253,44
81.	Zajęcza 6	5 979,86	380 419,19	1,57	299 075,18
82.	Zajęcza 8	9 794,83	198 302,34	4,94	106 275,74
83.	Zajęcza 10	5 153,01	318 751,50	1,62	210 961,76
84.	Zajęcza 12	5 665,08	300 124,58	1,89	80 648,00
85.	Zajęcza 14	4 552,43	414 202,23	1,10	255 299,42
86.	Zajęcza 16	3 256,31	186 164,11	1,75	88 303,47
87.	Zajęcza 18	3 398,05	252 129,47	1,35	214 387,87
88.	Zajęcza 20	3 755,07	301 776,52	1,24	-98 640,41
Ogółem		667 958,22	25 908 861,97	2,58	3 378 928,59

Ceny transakcyjne lokali mieszkalnych w naszych zasobach

Barbara Budziak

Poniższa tabela zawiera ceny za m² lokali mieszkalnych z transakcji przeprowadzonych w naszych zasobach od stycznia do marca 2017 roku z podziałem na poszczególne administracje. Są to ceny wyliczone na podstawie cen transakcyjnych spisanych z aktów notarialnych sprzedaży lokali mieszkalnych wpływających do Spółdzielni.

Średnia cena za m ² I – III 2017	do 29 m ²	do 35 m ²	do 45 m ²	do 60 m ²	więcej
Centrum	4577	4040	4036	3521	brak danych
Na Skarpie	5010	4126	3953	4035	3701
Na Wyżynach	4443	4624	3968	3803	3803

Barbara Budziak

■ Chcę wymienić grzejnik w pokoju, od czego zacząć?

Spółdzielnia wydaje warunki wymiany grzejników, które zawierają:

- moc grzejnika
 - tryb uzgodnienia terminu demontażu i montażu podzielników
 - tryb spuszczenia wody i napełnienia instalacji.
- Zapraszamy do Działu Głównego Energetyka – tel. 52 32 34 415

■ Darowałem mieszkanie synowi, ale nadal w nim mieszkam i opłacam, czy mogę sprawdzić stan konta lub zadysponować ewentualną nadpłatą?

Nie, bowiem w momencie darowizny mieszkania synowi to on staje się jego właścicielem. Tylko syn może zadysponować ewentualną nadpłatą lub sprawdzić stan konta. Jedyne wyjście jest upoważnienie z potwierdzonym podpisem właściciela dla Pana.

■ Wspólnie z mężem, członkiem Spółdzielni posiadamy mieszkanie własnościowe, czy nabycie przeze mnie członkostwa zwolni mnie w przypadku zgonu męża od przeprowadzenia sprawy spadkowej?

Niestety nie, uzyskanie członkostwa nie zwolni Pani z konieczności przeprowadzenia postępowania spadkowego w Sądzie czy w Kancelarii Notarialnej. Zawsze po zgonie współmałżonka należy je przeprowadzić, a dokument potwierdzający nabycie spadku przedstawić w Spółdzielni w Dziale Obsługi Mieszkańców.

■ Otrzymaliśmy informację o terminie podpisania umowy notarialnej ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego, ale w wyznaczonym terminie nie będziemy

■ mogli stawić się w kancelarii notarialnej, gdzie mamy to zgłosić?

Informację należy zgłosić telefonicznie – 52 32-34-469, 52 32-34-411, pisemnie lub osobiście do działu obsługi mieszkańców przy ulicy Tadeusza Boya Żeleńskiego 1. Wyznaczony zostanie Państwu kolejny termin.

■ Czy mogę zmienić zaliczkę za centralne ogrzewanie wnoszone do Spółdzielni?

Tak, zawsze można zmienić zaliczkę na centralne ogrzewanie, jednak należy przy tej okazji uwzględnić ewentualną zmianę sposobu użytkowania mieszkania np. dłuższą nieobecność w mieszkaniu, czy po urodzeniu się dziecka.

■ Czy Spółdzielnia ma ubezpieczone swoje budynki?

Tak, Spółdzielnia ma ubezpieczone budynki mieszkalne, lokale użytkowe i pozostałe budynki takie jak garaże. Ubezpieczenie obejmuje zdarzenia losowe, pożar oraz - w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej - wybuch gazu.

■ Czy za pomocą Internetu mogę sprawdzać swoje konto opłat mieszkaniowych?

Tak. W tym celu proszę zgłosić się do Działu Obsługi Mieszkańców w siedzibie Spółdzielni lub właściwej administracji osiedlowej, gdzie otrzyma Pan potwierdzenie aktywacji konta zawierającego identyfikator oraz hasło początkowe.

■ Kupuję mieszkanie, czego mogę dowiedzieć się z księgi wieczystej?

Z odpisu z księgi wieczystej można dowiedzieć się: gdzie mieszkanie jest położone, nr lokalu, ulica, powierzchnia, z czego składa się lokal i jaki jest udział właściciela lokalu w nieruchomości wspólnej, kto jest właścicielem i czy zaciągnął on kredyt pod dane mieszkanie.

■ Planuję sprzedać mieszkanie - czy mogę dodatkowo rozliczyć centralne ogrzewanie oraz wodę?

Tak. Przed podpisaniem aktu notarialnego należy zgłosić się do Spółdzielni w celu omówienia terminu oraz wyboru wariantu rozliczenia.

■ Czy mam obowiązek udostępnić mieszkanie w przypadku awarii na budynku?

Tak, w razie awarii wywołującej uszkodzenie lub zagrażającej bezpośrednio nam lub innym mieszkańcom winniśmy niezwłocznie udostępnić swoje mieszkanie w celu usunięcia awarii. Gdy nie ma nas w mieszkaniu lub odmawiamy jego udostępnienia, spółdzielnia ma prawo wejść do mieszkania w obecności funkcjonariusza Policji lub straży pożarnej.

■ Ostatnio oferowano mi do kupienia nowe drzwi wejściowe do mieszkania, sprzedający mówi, że jest przedstawicielem Spółdzielni – jak mogę to sprawdzić?

O pracach, odczytach itp. sprawach informujemy Państwa poprzez wywieszenie informacji na

tablicach ogłoszeń w budynku lub na drzwiach wejściowych do niego. Osoby, które wykonują prace mają identyfikatory. Zawsze możecie Państwo zadzwonić do Spółdzielni i uzyskać wyczerpujące informacje na ten temat.

■ Kończy się sezon grzewczy, czy wymianę grzejnika latem w mieszkaniu też muszę zgłosić w Spółdzielni?

Tak, należy się zgłosić do Działu Gospodarki Energetycznej (ul. T. Boya Żeleńskiego 1, tel. 52 32 34 415, gdzie otrzymają Państwo pisemną zgodę, w której będą podane informacje techniczne i tryb wymiany grzejnika. Przypominamy, że woda jest w instalacji również, gdy ogrzewanie jest wyłączone.

Wielkanocne ciekawostki

Rafał Jaroch

Wielkanoc jest najważniejszym i najstarszym świętem chrześcijańskim, obchodzonym na pamiątkę Zmartwychwstania Chrystusa. W niniejszym artykule przedstawimy kilka ciekawostek związanych ze świętami Wielkiej Nocy.

Data - Podczas soboru nicejskiego w 325 roku ustalono, że Wielkanoc będzie obchodzona w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca. Papież Pius IX, święty Kościoła katolickiego, w 1913 r. zamierzał ustalić stałą datę Wielkanocy. Większość biskupów popierała ów pomysł, jednak tego samego roku projekt oprotestowała Kongregacja Rytów (wchodząca w skład administracji watykańskiej) i sprawa upadła.

Święconka - zawartość naszych święconek zapewne nieznacznie się różni. Są jednak produkty, które znajdują się w większości koszyczków. Każdy z nich jest ważnym symbolem. Baranek - symbol zmartwychwstałego Chrystusa, jajka - symbol rodzącego się życia, chrzan - symbol siły, wędlina - symbol płodności i dostatku, ser - symbol zdrowia dla zwierząt hodowlanych, sól - symbol oczyszczenia domostwa od złego oraz

istota prawdy, ciasto (babka) - symbol wszechstronnych umiejętności.

Pisanki - pisanki znane były już w starożytności (Mezopotamia, Egipt, Chiny, Persja, Rzym). Najstarsza odkryta pisanka w Polsce (w opolskim Ostrówku), pochodzi z okresu między X a XIII w.

Wielkanocna babka - pieczona była w Polsce już w XVII wieku. Później rozpowszechniła się w całej Europie, a szczególną popularność zdobyła we Francji.

Zając wielkanocny - świecki symbol Wielkanocy, który jednak znajduje pewne źródła również w pismach Kościoła (teksty Hezydysza czy św. Augustyna). Zwyczaj szukania upominków przyniesionych przez zającą pochodzi z Niemiec. W Polsce popularny jest szczególnie na Śląsku i w Wielkopolsce.

Wyspa Wielkanocna - należy do najbardziej izolowanych miejsc na Ziemi. Znajduje się na Pacyfiku. Do najbliższego lądu - wyspy Pitcairn ma ponad 2000 km, do kontynentu ok. 3600 km (Chile w Ameryce Południowej). Jej długość to ok. 15 km, a szerokość ok. 20 km. Odkryta została przez Holendrów 5 kwietnia 1722 r., w Święta Wielkanocne, skąd wzięła swoją nazwę. Miejscowi nazywają ją Rapa Nui. Znana szczególnie dzięki „moai” - wielkim tajemniczym kamiennym monolitom przedstawiającym głowy.

Wielkanocne tradycje innych krajów

Węgry - w poniedziałek wielkanocny chłopcy oblewają dziewczyny perfumami. Dziewczęta obdarowują ich za to świętecznymi jajkami lub symbolicznymi sumami pieniędzy. Zwyczaj ten symbolizuje gwarancję szczęścia i pomyślność przez cały rok.

Niemcy i Austria - w południowych regionach Niemiec i w Austrii istnieje tradycja „uderzania jajkiem” (Ostereiertitschen). Każdy członek rodziny bierze ugotowane na twardo jajko i uderza jego ostrym końcem w ostry koniec drugiego jajka. Wygrywa ten, którego jajko pęknie pierwsze.

Finlandia - znajomi uderzają się lekko gałkami sosny. Symbolizuje to liście palmowe, którymi przywitano Chrystusa w Jerozolimie. Wielkanoc to w Finlandii jest również święto świeczek. W miastach zapalanych jest tysiące świec.

USA - zwyczajem jest noszenie ogromnych, udekorowanych w święteczny sposób kapeluszy. Kobiety i dzieci biorą udział w konkursach na najpiękniej udekorowane święteczne nakrycie głowy. Na barwnych kapeluszach pojawiają się zwłaszcza jajka, zające, kurczaki itp.

Armenia - świętecznym zwyczajem jest wypiekanie chleba zwanego „cheorek”. Ormianie wierzą, że gdy Matka Boska stała pod krzyżem Chrystusa, miała przy sobie chleb, który został zabarwiony na czerwono przez Jego krew.

Włochy - Włosi najczęściej spędzają Wielkanoc poza domem. W wielkanocny poniedziałek często wyruszają na wycieczkę, przypominając naszą majówkę.

Anglia - na północy kraju, w miejscowości Preston, obowiązuje zwyczaj turlania ugotowanych na twardo jaj. Wygrywa ten, którego jajo znajdzie się najdalej.

Szwecja - popularnym zwyczajem jest przebieranie się w „wielkanocne wiedźmy” w Wielką Sobotę. Zazwyczaj są nimi dziewczynki w wieku 5-11 lat. Spacerują one od domu do domu i w zamian za słodycze lub symboliczne datki ofiarowują święteczne kartki, laurki i życzenia.

Filipiny - co roku w Wielki Piątek wielu Filipińczyków biczuje swe ciała aż do krwi i pozwala sobie ukrzyżować.

Irlandia - w Wielką Sobotę w wielu miastach organizowane są pochody, w trakcie których ludzie demonstrują swoje zmęczenie długim postem i chęć rozpoczęcia świętowania. Przemarszowi przewodzi lokalny rzeźnik, który niesie zawieszoną na kij śledzia (symbolizującego post), którego mieszkańcy biją kijami, pałkami i czym popadnie. Następnie śledź zostaje wrzucony do rzeki, a rzeźnik nakłada na ten sam, udekorowany kwiatami, kij barani udziec, symbolizujący czas ucztowania.

Źródła: <http://podroze.se.pl/aktualnosci/wielkanoc-2013-zwyczaj-z-calego-swiatea/2243/>
<http://www.encyklopedia.okiem.pl/ciekawostki/wielkanoc.htm>
<http://dziecisawazne.pl/tradycje-wielkanocne-jak-to-bylo-kiedys/>
<http://wiadomosci.onet.pl/kraj/wielkanocne-tradycje-w-polsce-co-z-nich-zostalo/hmz9v5>
<http://www.frona.pl/a/wielkanocne-tradycje-na-swiecie,1481.html>
<http://polki.pl/po-godzinach/eventy/wielkanocne-zwyczaj-na-swiecie,10067742,artykul.html>

10 lat Kawiarni Literackiej w „Modraczku”

Agnieszka Buzalska

Kawiarnia Literacka w „Modraczku” powstała w maju 2007 roku. Gościliśmy: poetów, pisarzy, twórców dojrzałych a także młodych autorów, a od 2016 roku, w cyklu: „Osobowości Świata Kultury”, ludzi z pasją i zaangażowanych w twórcze działanie.

Przez 10 lat funkcjonowania zaprezentowaliśmy 100 twórców w dziedzinie literatury i innych sztuk często w towarzystwie muzyki, obrazów i fotografii.

Wyjątkowymi wydarzeniami w Kawiarni Literackiej były między innymi: spektakl poetycki „Urojenie”, oparty na poezji Czesława Miłosza, a w wykonaniu Wandy i Eugeniusza Rzyckich, prezentacja poezji indiańskiej – „Szept na wietrze”, przygotowana przez Adama Piekarskiego, uroczyste 50. spotkanie KL oraz promocje wydań kolejnych almanachów. Zorganizowaliśmy też Ogólnopolski Konkurs Literacki: „O Laur Kawiarni Literackiej”, „Bydgoski Modraczek” (2015). Wydaliśmy trzy profesjonalne almanachy: „Poeci na Wyżynach” (2009), „Ta podróż trwa...” (2013), „Literackie Ogrody” (2015).

Gościem jubileuszowego 100. spotkania w Kawiarni Literackiej był Tomasz Jastrun poeta, prozaik i publicysta, wieloletni felietonista paryskiej „Kultury”, w latach 1990–1994 Dyrektor

Institutu Kultury Polskiej w Sztokholmie, laureat wielu nagród literackich, wyróżniony odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Na jubileuszowym spotkaniu sala „Modraczka” była wypełniona po brzegi. Gość honorowy przyznał, że nie spodziewał się takiego zainteresowania ze strony publiczności swoją twórczością. Rozmowę z poetą w interesujący sposób poprowadziła poetka Barbara Jendrzejewska. Spotkanie uświetnił koncert duetu saksofonisty Marka Marszałka i pianisty Piotra Dąbrowskiego. Pozostały niezapomniane wrażenia. Namiastkę atmosfery, która panowała w ten wyjątkowy wieczór w „Modraczku”, mogą Państwo poczuć, oglądając film na stronie internetowej www.modraczek.smbudowlani.pl. Zapraszamy również do obejrzenia fotorelacji na ostatniej stronie okładki „Tu Mieszkam”.

Propozycje „Modraczka”

20.04 (czwartek) godz. 18.00 – Spotkanie z Latarnikiem, wykład tematyczny z zakresu obsługi i użytkowania nowoczesnych technologii

22.04 , 29.04 , 6.05, 13.05, 20.05 (soboty) godz. 15.30 – taneczne popołudnia w Klubie Seniora „Modraczek”

4.05 (czwartek) godz. 18.00 – Indianie Ameryki Północnej. Historia i dzień dzisiejszy. Prowadzenie spotkania – Adam Piekarski

Uwaga wyjątkowo zmiana terminu KL

05.05 (piątek) godz. 18.00 – Kawiarnia Literacka, gościem będzie Paweł Szydeł z Więcborka, prowadzenie Barbara Jendrzejewska

6.05 (sobota) godz. 11.00 – Wytwórnik Różności – Upominki dla Mamy

13.05 (sobota) godz. 10.00 do 13.00 – Szafing. Wietrzenie szafy. Giełda, wymiana odzieży oraz „niepotrzebnych” rzeczy. Od dziecka do dorosłego.

(sobota) godz. 15.30 – popołudnie taneczne w Klubie Seniora

18.05. (czwartek) – spotkanie z Latarnikiem

25.05 (czwartek) godz. 17.00 – Muzyczna Laurka dla Mamy i Taty, koncert w wykonaniu uczestników zajęć w DK „Modraczek”

1.06 (czwartek) godz. 18.00 – spotkanie z cyklu „Indianie Ameryki Północnej. Historia i dzień dzisiejszy”, prowadzenie Adam Piekarski

3.06 (sobota) godz. 11.00 – Wytwórnik Różności, warsztaty plastyczne dla dzieci z rodzicami

3 czerwca (sobota) godz. 12.00 do 21.00 – „XIX Wiosna na Wyżynach” – Festyn rodzinny, gość specjalny Paweł Stasiak z zespołem Papa D, zapraszamy na plac i boiska przy Zespole Szkół nr 19

8.06 (czwartek) godz. 18.00 – spotkanie w Kawiarni Literackiej, gościem będzie Alicja Kuberska z Inowrocławia, prowadzenie Barbara Jendrzejewska

9.06 (piątek) godz. 15.00 do 18.00 – „Wskocz na Wyżynę” – piknik rodzinny, tym razem zapraszamy mieszkańców na plac przy ulicy Przyjaznej

Świąteczny Przepis na żurek

- 4 jajka
- 6 łasek Kiełbasy Białej z Władysławowa
- 1 łyżeczka majeranku
- 2 łyżeczki suszonej mieszanki warzywnej
- 2 marchewki
- mały por
- 1 szalotka
- seler
- natka pietruszki
- pietruszka
- sól, pieprz
- liść laurowy
- słoiczek zakwasu na żurek
- 100 ml mleka
- 6 ziemniaków
- chrzan z żurawiną

PRZYGOTOWANIE:

Do garnka wlewamy 1,3 l wody, wrzucamy liść laurowy, susz warzywny i majeranek. Zagotowujemy. Dodajemy pokrojone warzywa (marchew, pietruszka, seler) i gotujemy do miękkości. Kiełbasę Białą zaparzamy w osobnym garnku, po przestudzeniu ściągamy jelito i kroimy na grubsze plastry. W międzyczasie dusimy na patelni pokrojony drobno por i szalotkę. Jajka gotujemy. Dodajemy do wywaru kiełbasę, por, z szalotką, pokrojone ziemniaki w kostkę i gotujemy do miękkości. Na koniec w misce mieszamy zakwas na żurek z kilkoma łyżkami gorącej zupy. Przelewamy do zupy. Doprawiamy solą i pieprzem oraz chrzaniem z żurawiną. Wlewamy na koniec mleko i mieszamy. Dodajemy ugotowane i pokrojone jajka. Przelewamy na talerz. Porcja na 4-6 osoby.

autor: Kulinarna Maniusia

Zapraszamy na zakupy:

Bydgoszcz
ul. Wojska Polskiego 11 (pawilon obok Mili)
ul. Bałtycka 51-53 (pawilon vis a vis przystanku MZK)
Targowisko Bartodziej
(pawilon od strony Rossmanna)
Targowisko Białe w Fordonie (pawilon 79)

Białe Błota, ul. Szubińska 1 (obok Polo)
Łochowo, ul. Szosa Bydgoska 54
(obok myjni samochodowej)
Sklep Firmowy, Władysławowo koło Bydgoszczy
(droga Rynarzewo-Łabiszyn)

Reklama płatna

Rozwiązanie świątecznej krzyżówki

Prawidłowe rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego wydania brzmi:

WARTOŚCI I ZASADY SPÓŁDZIELCZE

Nagrody otrzymują:

- Pan Mariusz Piątkowski
- Pan Tadeusz Wojtkowiak
- Pan Jacek Sójkowski
- Pani Monika Kujawa
- Pan Stefan Łysak

Gratulujemy.
Nagrody prześlemy pocztą.

ZARZĄDZANIE I ADMINISTROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SM BUDOWLANI

ul. T. Boya-Żeleńskiego 1, 85-858 Bydgoszcz
tel. 52 323 44 50, fax 52 361 82 57
e-mail: sekretariat@smbudowlani.pl
www.smbudowlani.pl

RADA NADZORCZA - dyżury odbywają się w pierwszy wtorek miesiąca w godz. 16.00-17.00 w siedzibie Spółdzielni sprawysamorządowe@smbudowlani.pl

ZARZĄD SPÓŁDZIELNI przyjmuje w każdy wtorek w godz. 14.00-17.00

ADMINISTRACJA OSIEDLA „CENTRUM”

Bydgoszcz, ul. Czerkaska 32, tel./fax 52 341 49 11
centrum@smbudowlani.pl

ADMINISTRACJA OSIEDLA „NA SKARPIE”

Bydgoszcz, ul. A. Grzymały-Siedleckiego 42,
tel./fax 52 361 29 01, naskarpie@smbudowlani.pl

ADMINISTRACJA „NA WYŻYNACH”

Bydgoszcz, ul. Przyjazna 13, tel./fax 52 363 89 51
nawyzynach@smbudowlani.pl

RADA OSIEDLA – dyżur w każdy pierwszy wtorek w godz. 16.00-17.00 w budynku właściwej administracji osiedla

DOM KULTURY „MODRACZEK”

Bydgoszcz, ul. Ogrody 15, tel. 52 371 33 31

TU MIESZKAM CZASOPISMO SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ BUDOWLANI

ul. T. Boya-Żeleńskiego 1, Bydgoszcz

Adres redakcji do korespondencji:
DK „MODRACZEK”, ul. Ogrody 15, Bydgoszcz

Redaktor Naczelny:
Jacek Kołodziej

Zespół Redakcyjny:
Zdzisława Knapieńska, Agnieszka Buzalska, Stanisław Mrówka

Autorzy tekstów:

Rafał Jaroń, Lucyna Żebrowska, Sławomir Krajewski,
Andrzej Dąbrowski, Andrzej Asztemborski, Magdalena Gołata,
Ewa Jerzakowska, Emilia Kabacińska, Elżbieta Łukaszevska,
Monika Zareba, Piotr Drozdowski, Grzegorz Zasada,
Barbara Budziak, Agnieszka Buzalska

Zdjęcia:

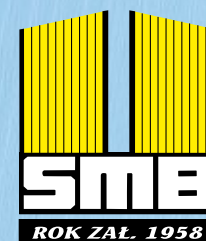
Sławomir Krajewski,
Administracja „Na Skarpie”

Wydawca: Wydawnictwo Pejzaż, ISSN 2082-615X
Nakład: 12.900, Bydgoszcz 2017, www.projektpejzaz.pl

GRATULACJE
Wojewody
Kujawsko-Pomorskiego
i
Prezydenta
Miasta Bydgoszczy
dla Spółdzielni,
która jest laureatem
programu

„Przedsiębiorstwo
FAIR PLAY”

Dyplom
Wojewody
Kujawsko-Pomorskiego

dla
Spółdzielni Mieszkaniowej
„BUDOWLANI”

Laureata Programu
„Przedsiębiorstwo Fair Play 2016”
w dowód uznania
za zdobycie STATUETKI i Brązowego Lauru.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Bożena
Mikołaj Bogdanowicz

Bydgoszcz, 7 marca 2017 r.

Kawiarnia Literacka
DOMU KULTURY
Modraczek

PRZY
SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ
„BUDOWLANI”

10 -LECIA DZIAŁALNOŚCI KL
Jubileusz

